

Uredništvo se nahaja v Ljubljani, na Strmi poti št. 4, upravništvo je v tiskarni J. Blasnika naslednikov v Ljubljani na Bregu št. 12.

„**Za resnico**“, spisal slovenski bogoslovci, uredil Andrej Orehek. V Ljubljani 1904. Tiskala „Katoliška tiskarna“, izdali in založili slov. bogoslovci. Cena? Ocenite knjige si prihranimo za pozneje.

„**Talija**“, zbirka gledaliških iger, ureja Fran Govekar, tiska in zalaga „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. Došli so nam 13., 14. in 15. zvezek te zbirke, ki obsegajo enodejanke: „Nemški ne znajo“, „Raztresenca“ in „Prvi ples“ — same pripravne igrice za uprizoritev na deželi, kjer se mora računati navadno z majhnim odrom in omejenim številom gledališkega osebja.

Spominski listi iz zgodovine c. in kr. pehotnega polka št. 17, vitez pl. Milde. Po rokopisni polkovni zgodovini in drugih virih sestavil Anton Funtek. — Sedaj, ko se vse naslanja na svojo zgodovino in imajo domalega že vsi nemški polki v debelih knjigah zabeleženo svojo manj ali bolj slavno prošlost, je bilo prav, da se je podal tudi našim rojakom-vojakom lep in trajen spomin na začetek, razvoj in junaštvo domačega vojaštva, in to tem bolj, ker imamo v „Spominskih listih“ časovno sestavljene vse vojne, v katere je bil zapleten domači 17. pehotni polk. S to knjižico, ki obsega na 101 strani velike 8° zgodovino tega polka, nam je podal Funtek sliko junaških dejanj naših pradedov iz zadnjih dveh stoletij. Morda poreče kdo, da je pisana v preveč patrijotskem duhu. Dasi je deloma res, vendar je docela zgodovinskega značaja in ima povsem zanimive in celo neznane detajle. Sploh pa namen „Spominskih listov“ res ni le popis slavne zgodovine 17. pehotnega polka, temveč tudi vzbuditev domoljubnega čuta v vojaških srcih na podlagi zgodovinskih hrabrih činov. No, in takega čuta in duha je dandanes vojaku vsekakor treba. Sedaj ne živimo več v dobi, ko so se slepo in robsko vojskovali podložniki dostikrat le vsled osebnih navzkrižnosti vladarjev; sedaj se bijejo boji med narodi za svetovno prvaštvo in za eksistenco. Zato nam treba navduševalnih knjig. In to narodno samozavest, to domoljubnost vzbuditi, se je posrečilo pisatelju „Spominskih listov“ docela. Knjižica je sestavljena po zgodovinskih zapiskih in podatkih s pedantsko skrbnostjo in natančnostjo. Zanimive posameznosti, ki se v splošni zgodovini kaj rade poizgube, so tu opisane v tako lahki in razumljivi obliki, da se bodo vzdržale v narodu do poznih rodov in mu krepile ponos. Funtkovi „Spominski listi“ so sploh kos zgodovine našega naroda. Želeti bi le bilo, da si to krasno knjižico nabavijo vsi polki, ki imajo Slovence v svojih vrstah. Pisatelj g. prof. Funtek pa naj nam napiše tudi zgodovino drugih slovenskih polkov, tako da dobimo lepo in obširno knjigo „Spominskih listov“ slovenskih bojevnikov. — Jezik v „Spominskih listih“ je krasen in vzoren, kakršnega smo pri g. pisatelju sploh vajeni. M.

Kirdžali, podonavska povest, poljski spisal Mihael Čajkovski (drugi popravljeni natis), natisnila in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. S kakim navdušenjem smo čitali včasih to povest poznejšega renegata Čajkovskega, kako smo se navduševali zlasti ob uvodu te povesti, ki smo jo znali skoro na pamet! No, ne dvomimo, da bo še dandanes podžigala s svojo plamenečo besedo marsikatero srce. Cena 360 strani obsegajoče knjige e za naročnike „Slovanske knjižnice“ samo 1 K 20 h.

„**Romeo in Julija**“, tragedija v petih dejanjih, spisal William Shakespeare, poslovenil Ivan Cankar. V Gorici, tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček, 1904. Polagoma dobimo vendarle prevod celega Shakespearja ter storimo na ta način velevažen korak naprej v našem slovstvu. Želimo le, da bi se posrečili

prevodi vseh Shakespearjevih dram tako, kakor se je posrečil Cankarju prevod te velike ljubavne tragedije. „Romea in Julijo“ čitati v slovenskem jeziku je prava slast! Drama je izšla kot V. zvezek „Salonske knjižnice“ in stane 1 K 40 h, po pošti 1 K 50 h.

Avzug Žigon: Zapuščinski akt Prešernov. Ponatisk iz poročila gimnazije v Kranju za šolsko leto 1903/4. V Kranju 1904. Natisnila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Cena ?

„Dajte nam gradiva, potem vam bomo zidali!“ — s temi besedami, ki jih je postavil gospod pisatelj na čelo svoji objavi, je označen namen te publikacije. Prešernovim življenjepiscem in preučevalcem njegovih poezij so odprti zdaj novi viri . . . A zanimiv je ta akt za vsakega, ki ve, kdo je bil Prešeren! Neka tragika veje iz teh sicer dolgočasnih sodnih spisov, neka tragika, ki človeka pretresa. Tu govore suhe številke, v kako skromnih, žalostnih razmerah je živel in — umiral največji pesnik slovenski! Vsekakor smo g. Žigonu hvaležni za njegovo publikacijo!

Tretje izvestje mestne nižje realke v Idriji. Za šolsko leto 1903./4. Izdalo ravnateljstvo. V Idriji 1904. Založila mestna nižja realka. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju. Vsebina tega izvestja je raznovrstna in bogata. Na prvem mestu nahajamo zelo instruktivni spis „Začetni pouk v prostem risanju na realkah, izpod peresa realčnega učitelja Vinka Levičnika. Omeniti nam je dalje simpatično pisanega nekrologa o Ivanu Rodetu, ki ga je napisal prof. Makso Pirnat. Nato sledi običajna šolska poročila, katerim posnemljemo s posebnim veseljem dejstvo, da na mestni nižji realki v Idriji ni šolnine, nekaj, kar bi bila morala država, ako bi ji bilo res za izomiko narodov, že davno uvesti v vseh šolah brez izjeme!

Naseljenost prebivalstva na Kranjskem je naslov zemljevidu, ki ga je izdal gosp. dr. Dragotin Lončar, kakor sam pravi, v dopolnilo svojemu spisu „O gostosti prebivalstva in krajev na Kranjskem“, ki je izšel v izvestju c. k. II. državne gimnazije v Ljubljani za šolsko leto 1901./1902. Zemljevid, ki je sestavljen z veliko točnostjo in trudoljubivostjo, vsekakor izborna služi svojemu namenu.

Zur Phonetik des Dialektes von Polstrau. Von Prof. Dr. K. Ozvald. Separatabdruck aus dem k. k. Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums in Görz. „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1904. Cena? Zanimiva študija, o kateri morda še izpregovorimo!

Milan Šenoa: Ban Pavao. Historijska drama u 5 činova (8 slika). U Zagrebu 1903. Izdala Matica Hrvatska. (Zab. knj. svez. 271.—272.)

To pot lahko začnem s hvalo, ki je vsekako največje priznanje vsakemu spisu: igra je zanimiva! Čita se gladko in je tolikanj spretno zapletena, da nas mika čitati dalje in dalje do konca; to je v današnjih časih — kaj? — prav mnogo, često vse. — Igra je zgodovinska, stoji torej na nasprotnem koncu napram modernim socialnim dramam. V vsaki historijski drami tiči kos romantike v obliki raznih imputacij, ki jih polaga pesnik v zgodovinsko snov. Drugače ne more biti; saj pesnik oseb in časov ni niti gledal niti jih neposredno presojal sam. Vpraša pa se, kje se naj postavi meja, ki loči konkretno snov in pesnikovo romantizovanje. Že prvi veliki teoretik na polju poezije, Aristotel, se je dotaknil tega vprašanja in 2000 let pozneje se ga je z vso ostroščjo lotil in ga v glavnih potezih rešil Lessing; v toliko pa smo zdaj drugačnega mnenja, da dajemo pesniku nekaj več, kar je pesnikovega.

Tako je soditi našo dramo o hrvatskem banu Pavlu Šubiću (konec 13. stol.) in — to moramo dostaviti — njegovi hčerki Marti. Na nju je navezan dvojen